

İŞVERENLERİN İŞ KAZASI BİLDİRİMLERİNDE DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR

Bu SİRKÜLER çalışmamızda 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu bağlamında işverenlerimizin iş kazası bildirimlerinde dikkat edeceği hususlar ile müeyyidelerine değinilecektir.

Sigortalıların iş kazası geçirmeleri halinde işverenleri tarafından kazanın olduğu yerdeki yetkili kolluk kuvvetlerine derhal, Sosyal Güvenlik Kurumuna da kazadan sonraki 3 iş günü içinde bildirilmesi gerekir.

Sigortalıların, işverenin kontrolü dışındaki yerlerde iş kazası geçirmeleri halinde ise, iş kazası ile ilgili bilgi almasına engel olacak durumlarda, iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren bildirim süresi 3 iş günüdür.

Örnek Uygulama 1: Malatya'da kurulu bulunan kamyon servis işi yapan işyerinde çalışan kalfanın araç bakımı yaparken 09/10/2023 tarihinde gözünden yaralanması olayına ait iş kazası bildiriminin e-Bildirim programı yoluyla elektronik ortamda 12/10/2023 tarihinde saat 23:59'a kadar yapılması gerekir. Şayet bildirim kâğıt ortamında yapılacaksa, adi posta veya elden veya kurye ile anılan tarihte mesai saati sonuna kadar SGK birimlerinin evrak kayıt servislerine, taahhütlü, iadeli-taahhütlü, acele postayla veya Alo POST- PTT kargo ile yapılacak ise 12/10/2023 tarihinde saat 23:59'a kadar gönderi birimine teslim edilmesi gerekir.

Örnek Uygulama 2: Kalfanın işverenince Elazığ'da yolda kalan aracın tamiri için görevlendirilmesi üzerine yolda 09/10/2023 tarihinde geçirdiği trafik kazasından işverenin 11/10/2023 tarihinde bilgi sahibi olması durumunda 13/10/2023 (dâhil) tarihine kadar bildirim yapması gerekir.

Uluslararası sefer yapan kara, deniz, hava ulaştırma araçlarında çalışan veya işleriyle ilgili olarak bu araçlarda bulunan sigortalıların bu sırada meydana gelen iş kazası ile ilgili bildirim süreleri, aracın Türkiye'ye döndüğü günü takip eden ilk iş gününden itibaren işlemeye başlar. Dönüş tarihinin tespitinde deniz ulaştırma araçlarının ilk Türk limanına girdiği, hava ulaştırma araçlarının ilk Türk havaalanına indiği, kara ulaştırma araçlarının ise sınır kapılarından Türkiye'ye girdiği tarih esas alınır. Ancak, herhangi bir nedenle aracın Türkiye'ye gelememesi halinde sigortalının sınır kapısından geçiş tarihi esas alınır.

Bildirim süreleri iş günü olarak belirlendiğinden cumartesi, pazar ile resmî tatil günleri hesaba katılmaz, bu günlere rastlayan kazaların anılan günleri takip eden günden itibaren 3 iş günü içinde bildirilmesi gerekir.

İdari izinler resmî tatiller kapsamında olmadığından kısa vadeli sigorta kolları mevzuatı kapsamında sayılan süreleri uzatmaz. **Örneğin;** iş kazası bildirimimin son gününün idari izne rastlaması, bildirim süresini idari izin sonrası ilk iş gününe uzatmaz. İdari izinde bildirim yükümlülüğü devam etmekte olup, 5510 sayılı Kanunda belirlenen sürede bildirim yapılması gerekir.

5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanunu'n 1'inci maddesinin birinci fıkrasına göre, her yıl temmuz ayının birinden yirmisine kadar (yirmisi dâhil) malî tatil uygulanır. İş kazası bildirimleri 5604 sayılı Kanunda sayılan ertelenen süreler dışında tutulduğundan, iş kazası bildirimimin son gününün mali tatile denk gelmesi durumunda süreler uzamaz. **Örneğin;** Ayakkabı imalatı yapılan bir işyerinde 17/07/2023 tarihinde iş kazası meydana gelmiştir. Buna ilişkin iş kazası bildirimini en geç 20/07/2023 tarihine (dâhil) kadar yapılması gerekmektedir.

Meydana gelen iş kazasının işveren tarafından **e-Bildirim programı** üzerinden bildirilmesi gerekmekte olup, elektronik **İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirim Formuna** www.sgk.gov.tr adresinden ulaşılabilecektir. Ancak, bilgi işlem altyapısında meydana gelen arızalar ya da elektronik erişimin sağlanamaması, e-Bildirge şifresi alınamaması gibi nedenlerle, bildirim elektronik ortamda yapılamaması durumunda, işverenlerce www.sgk.gov.tr adresinde yer alan İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirim Formu ile kâğıt ortamında veya aynı bilgileri taşıyan dilekçe ile yasal süresinde yapılması halinde bildirim geçerli sayılmaktadır.

Dilekçe ile yapılan bildirimde sigortalının T.C. kimlik numarası, sigorta sicil numarası, adı ve soyadı, doğum tarihi, işyerinde yaptığı iş, işyerinde çalışmaya başladığı tarih, iş kazasının vuku bulunduğu yer, tarihi, saati, oluş şekli, tanıkların ad ve soyadları, işyerinin adresi, işverenin adı, soyadı, unvanı, ikametgâh bilgileri, şirket merkezi bilgileri ile imzalarının da bulunması gerekir.

Bildirimlerin işyerinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezlerine yapılması gerekir. Ancak SGK'nın başka bir müdürlüğüne/merkezine yapılan bildirimler işyerinin bağlı bulunduğu müdürlüğe/merkeze yapılmış gibi kabul edilir.

6331 sayılı Kanuna göre, sağlık hizmet sunucuları tarafından iş kazası bildirimini yapmış olması, işverenin iş kazası bildirim ile ilgili yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Sigortalıların iş kazası geçirmeleri halinde açıklanan sürelerde işverence bildirim yapılmaması durumunda, bildirim SGK' ya yapıldığı tarihe kadar sigortalıya ödenen/ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği SGK tarafından işverenden tahsil edilir.

İş kazası bildirimlerine ilişkin idari para cezası uygulanması aşamasında aynı vakadan dolayı iş kazasına uğrayan birden fazla sigortalı olması durumunda, her bir sigortalı için yapılması gereken bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverene, sigortalı başına idari para cezası uygulanmaz, iş kazası vakası bazında değerlendirilerek tek ceza uygulanır.

Örnek Uygulama 3: On beş sigortalının iş kazası geçirdiği olayda işveren on sigortalı için süresi içinde iş kazası bildiriminde bulunmuş diğer beş sigortalının bildirimini yapmamıştır. Bu durumda aynı vaka sonucu iş kazası geçiren ve bildirim yapılmayan diğer beş sigortalının her biri için ayrı ayrı idari para cezası verilmez ve tek bir ceza uygulanır. Aynı olayda sigortalıların hiçbiri için işveren tarafından bildirim yapılmasa dahi, uygulanacak idari para cezası değişmeyecek ancak aynı işyerinde aynı günde birden fazla iş kazası olması halinde her bir vaka için idari para cezası uygulanacaktır.

Örnek Uygulama 4: Bir işverenin işyerinde saat 14:00'te bir iş kazası, saat 17:00'de başka bir iş kazası meydana gelmesi ve işverenin bu kazalardan birisini bildirmemesi durumunda, bildirim yapılmayan iş kazası için idari para cezası uygulanır. İkisini de bildirmemesi durumunda ikisi için de ayrı ayrı 6331 sayılı Kanunda öngörülen idari para cezası uygulanır.

6331 sayılı Kanununun 14'üncü maddesinde öngörülen iş kazası bildirimlerinin süresi içinde yapılmaması durumunda 26'ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde öngörülen idari para cezası her yıl Kabahatler Kanununda öngörülen yeniden değerlendirme oranı kadar artırılarak uygulanmaktadır. **Örneğin**, 2023 yılı için 15.529 TL olarak hesaplanan idari para cezası tutarı aşağıdaki şekilde uygulanmaktadır.

Ondan az çalışanı bulunan işyerlerinden;

- Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için aynı miktarda,
- Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yirmi beş oranında artırılarak,
- Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,

On ila kırk dokuz çalışanı bulunan işyerlerinden;

- Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için aynı miktarda,
- Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,
- Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yüz oranında artırılarak,

Elli ve daha fazla çalışanı bulunan işyerlerinden;

- Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde elli oranında artırılarak,
- Tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde yüz oranında artırılarak,
- Çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yüzde iki yüz oranında artırılarak,

İdari para cezasının miktarının tespitinde; işverenler için işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin tehlike sınıfı esas alınır. İdari para cezası miktarının belirlenmesine esas olan işyerinde çalışan sayısı ile işyerinin tehlike sınıfının tespiti SGK tarafından aşağıda belirtilen 6 şekilde belirlenen iş kolu kodu dikkate alınarak yapılmaktadır.

1) İş kazasının olduğu tarihi içine alan döneme ilişkin muhtasar prim ve hizmet beyannamesi /aylık prim ve hizmet belgesi verilmiş ise ay içinde işe giren ve işten çıkan sigortalılar ile birlikte sıfır gün sıfır kazanç bildirilen sigortalılar da dâhil edilerek bulunacak sigortalısı sayısı.

2) İş kazasının olduğu tarihi içine alan döneme ilişkin muhtasar prim ve hizmet beyannamesi /aylık prim ve hizmet belgesi verilmemiş ise bir önceki aya ilişkin muhtasar prim ve hizmet beyannamesi/aylık prim ve hizmet belgelerinde bilgileri yer alan ve takip eden aya devreden sigortalı sayısı.

3) İş kazasının olduğu tarihi içine alan döneme ilişkin muhtasar prim ve hizmet beyannamesi/aylık prim ve hizmet belgesinde iş kazasına uğrayan sigortalının bilgilerinin yer almaması halinde, muhtasar prim ve hizmet beyannamesi/aylık prim ve hizmet belgesinde bilgileri yer alan sigortalı sayısına kaza geçiren sigortalı sayısı kadar ilave edilerek bulunacak sayı.

4) İş kazasının olduğu işyerinde sigortalı kayıt dışı olarak çalışıyor ise, olayın intikal ettirildiği SGK denetim elemanlarınca tespiti yapılan ay içindeki çalışan sayısı ve tehlike sınıfı.

5) Asıl işverene bağlı çalışan bir sigortalının iş kazası geçirmesi durumunda, alt işverenlerde çalışan sigortalılar da dâhil edilerek bulunacak sayı ve asıl işverenin tehlike sınıfı.

6) Alt işverene bağlı çalışan bir sigortalının iş kazası geçirmesi durumunda, asıl işveren çalışan sayısı toplam çalışan sayısına dâhil edilmeksizin alt işverenin çalıştırdığı işçi sayısı ve tehlike sınıfı.

Saygılarımızla

Vizyon Grubu